

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi

AİT 102

7.Ders

Bu ders içeriğinin basım, yayım ve satış hakları Yakın Doğu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi'ne aittir. Bu ders içeriğinin bütün hakları saklıdır. İlgili kuruluştan izin almadan ders içeriğinin tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt veya başka şekillerde çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz.

ATATÜRK İLKELERİ

- ▶ Atatürk ilkeleri, altı ana başlık altında toplanabilir:
- ▶ **Cumhuriyetçilik:**
- ▶ Atatürk devrimleri siyasi nitelik taşır. Çok uluslu bir İmparatorluktan ulus devlete geçiş gerçekleştirilmiş ve böylece modern Türkiye'nin ulusal kimliği oluşturulmuştur.
- ▶ Bu kimliğin oluşmasında, kul nitelikli insanların yurttaş-birey niteliği kazanması önemli bir noktadır. Atatürk bunun yolunu, kısaca halkın kendi kendisini idaresi, yani demokrasi demek olan Cumhuriyet'te görmüştür.

Milliyetçilik:

- Cumhuriyet devrimi ayrıca milliyetçi bir devrimdir.
- Bu milliyetçilik ırkçı bir yapıda değildir; yurtseverlikle sınırlıdır. Bu devrimin amacı, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının korunması ve ayrıca Cumhuriyetin siyasal yönden gelişmesidir.

Milliyetçilik:

- Bu milliyetçilik, tüm diğer ulusların bağımsızlık haklarına saygılıdır; sosyal içeriklidir; yalnızca anti - emperyalist olmayıp, aynı zamanda gerek hanedan yönetimine, gerekse herhangi bir sınıfın Türk toplumunu yönetmesine de karşıdır ve nihayet bu milliyetçilik Türk devletinin vatani ve halkı ile bölünmez bir bütün olduğu ilkesine inanmaktadır.

Halkçılık:

- ▶ Halkçılık ilkesi sınıf ayrıcalıklarına ve sınıf farklılıklarına karşı olmak ve hiçbir bireyin, ailenin, sınıfın veya organizasyonun diğerlerinin daha üzerinde olmasını kabul etmemek demektir.
- ▶ Halkçılık, Türk vatandaşlığı olarak ifade edilen bir fikre dayanır. Gurur ile birleşen vatandaşlık fikri, halkın daha fazla çalışması için gerekli psikolojik teşviki sağlar, birlik fikrinin ve ulusal bir kimliğin kazanılmasına yardımcı olur.

Laiklik:

- Laiklik yalnızca devlet ve dinin birbirinden ayrılması anlamına gelmez ayrıca eğitim, kültür ve yasama alanlarının da dinden bağımsız olmasını tanımlar. Laiklik, devletin dini düşünce ve dini kuruluşların etkisinden bağımsız olması, ve genel olarak düşünce özgürlüğü anlamına gelmektedir.
- Laiklik ilkesi akılcı ve dini siyasetin dışında tutan bir ilkedir.

Devrimcilik

- ▶ Atatürk'ün ortaya koyduğu en önemli ilkelere birisi de devrimciliktir. Bu ilkenin anlamı Türkiye'nin devrimler yaparak geleneksel kuruluşlarını modern kuruluşlarla değiştirmiş olmasıdır.
- ▶ Geleneksel kavramların bir kenara itilip modern kavramların benimsenmesi demektir.

Devrimcilik ilkesi, yapılmış olan devrimlerin tanınip kabul edilmelerinin çok ötesine geçmiştir.

Devletçilik:

- ▶ Mustafa Kemal Atatürk yapmış olduğu açıklamalarda ve politikalarında Türkiye'nin bir bütün olarak modernizasyonunun ekonomik ve teknolojik gelişmeye önemli ölçüde bağlı olduğunu ifade etmiştir.
- ▶ Bu bağlamda, devletçilik ilkesini de devletin, ülkenin genel ekonomik faaliyetlerinin düzenlenmesi ve özel sektörün girmek istemediği veya yetersiz kaldığı ya da ulusal çıkarların gerekli kıldığı alanlara girmesi anlamında yorumlamaktadır.

Devletçilik:

- Ancak, devletçilik ilkesinin uygulanmasında, devlet yalnızca ekonomik faaliyetlerin temel kaynağını teşkil etmemiş, aynı zamanda ülkenin büyük sanayi kuruluşlarının da sahibi olmuştur.

Bütünleyici İlkler

- **1-Milli Egemenlik:** Bir milletin kendi kendine hakim olarak kendi geleceğini tayin etme gücünü elinde bulundurması demektir.
- Milli egemenlik demokrasinin temel şartıdır. Bu ilke Cumhuriyetçilik ilkesini bütünler.
- **2- Milli Bapımsızlık:** Bağımsızlığın milletçe benimsenmesi ve amaç edinilmesidir.

Bütünleyici İlkler

- **3-Milli Birlik Beraberlik ve Ülke Bütünlüğü:**
- Milletçe beraberliği, birliği ve aynı zamanda bir arada yaşamayı bütünlüğü ifade eder. Türkiye devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez olduğu düşüncesinden hareket eden bu ilke Milliyetçilik ilkesini bütünler.
- **4-Yurtta Sulh Cihanda Sulh:**
- Bir taraftan yurt içind ehuzur ve sukunu, diğer taraftan da uluslararası barış ve güvenliği hedef alır.

Bütünleyici İlkeler

- **5-Bilimsellik ve Akılcılık:**
- Bilimsellik,devlet ve toplum hayatında bilime yer vermek ve bilimi değerlendirmek demektir. Bilimsellik, olaylara bilimsel gözle yaklaşmayı ve hedeflere, dogmalara, peşin yargılara sapmadan akli hakim kılmayı esas alır.
- Akılcılık; aklın herşeyin üzerinde tutulması ve herşeye hakim olmasıdır.
- Laiklik ilkesinin bütünleyicileridir.

Bütünleyici İlkler

► 6-Çağdaşlaşma ve Batılılaşma:

- Çağdaşlaşma; çağın gerekliliklerini yakalamak çağa ayak uydurmak sürekli yenilenmektir.
- Batılılaşma ise; Türk milletini maddi ve manevi yönden çağın şartlarına uygun olarak insanca yaşatmayı ifade eder. İnkılapçılık ilkesinin bütünleyicisidir.

► 7-İnsan ve İnsanlık Sevgisi:

- İnsan devlet, millet ve bütün diğerlerinin temelini oluşturur. İnsanın düşünülmediği bir sistemde hiçbir şeyin kıymeti yoktur. Milliyetçilik ve özellikle Halkçılık ilkesini bütünler.

Atatürk İlke ve İnkılaplarının bağlantı Tablosu:

Atatürk'ün İlkeleri

Cumhuriyetçilik: Hâkimiyetin ulusa ait olmasını hedef edinir. Egemenlik, devleti yönetme hak ve yetkisi milletindir.

Milliyetçilik (Ulusçuluk): Ülkede ulusal birlik ve beraberliğin sağlanmasını ve ulusal bağımsızlığı hedef edinir.

Atatürk'ün İnkılapları

- TBMM'nin açılması
- Saltanatın kaldırılması
- Cumhuriyetin ilan edilmesi
- Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi
- 1921 ve 1924 anayasalarının kabul edilmesi
- Çok partili hayata geçişin denenmesi

- Türk Dil Kurumunun açılması
- Türk Tarih Kurumunun açılması
- Kabotaj (liman işletme hakkı) Kanunu'nun kabul edilmesi
- kapitülasyonların kaldırılması

Halkçılık: Devletin sunduğu imkânlardan halkın eşit şekilde yararlanmasını ilkesidir.	- Medeni Kanun'un kabul edilmesi- Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi- Aşar vergisinin kaldırılması- Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
İnkılapçılık: Ülkenin çağdaş ve modern bir yapıya ulaşmasını hedefler.	- Sosyal (toplumsal),- Siyasi,- Ekonomi,- Kültür ve eğitim alanlarında yapılan tüm inkılaplar
Laiklik: Din ve devlet işlerinin ayrılmasıdır. Kanunların akla ve bilime dayandırılmasını hedefler. Tüm yurttaşların vicdan, ibadet ve din özgürlüğü demektir. Aynı zamanda diğer inanç ve dinlere de hoşgörülü olmayı gerektirir.	- Saltanatın kaldırılması- Halifeliğin kaldırılması- Medeni Kanun'un kabul edilmesi- Tekke ve zaviyelerin kapatılması- Medreselerin kapatılması- Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi- Maarif Teşkilatı ile ilgili kanunun çıkması- Şeriyeye ve Evkaf (din işleri ve vakıflar) Vekaleti'nin kapatılması- Anayasadan "Devletin dini İslamdır." maddesinin çıkarılması

Atatürk İlke ve İnkılaplarının bağlantı Tablosu:

Devletçilik: Ülkedeki kalkınma çalışmalarının devlet ve özel sektör iş birliği ile sağlanmasıdır. (Ekonomi ilkesidir.)

- İzmir İktisat Kongresi'nin toplanması
- I. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın yapılması
- Fabrikaların, yolların ve hastanelerin açılması
- Ağır sanayi hamlelerinin yapılması

